

בחינת גמר: החלק התיאורטי

מטרת הבחינה: לבדוק את רמת השליטה בכלים תיאורטיים של חקר הספרות.

אופי השאלות. השאלות בבחינה הן שאלות בעלות אופי כללי המתייחסות לסוגיות העיקריות בחקר הספרות. תתבקשו לדון במאפיינים העיקריים של תכנים וצורות ספרותיים, בתהליכי ההתפתחות של הספרות, או ביחסי הגומלין בין טקסטים ספרותיים להקשרם התרבותי וההיסטורי. לא תישאלנה שאלות הנוגעות לזרם ספציפי, תקופה אחת או מאמר ספציפי.

דוגמה לשאלה:

"נא לדון בבעיית המגדר בספרות ובייצוגה. המחישו את הדיון על ידי ניתוח של טקסטים ספרותיים. נא התייחסו למקורות הביבליוגרפיים הרלוונטיים".

אפשרות בחירה:

תתבקשו לדון בשאלה מתודולוגית אחת מתוך שלוש, משמעותה התיאורטית ובעיות המחקר הכרוכות בה - על בסיס הטקסטים הספרותיים המוכרים לכם וניסיונכם בחקר הספרות.

הנחיות כלליות:

1. הבחינה היא בכתב ומוקצבות לה ארבע שעות.
2. מותר להביא לבחינה כל טקסטים ספרותיים או תיאורטיים לפי בחירתכם (ללא הערות בכתב ידכם).
3. בתשובתכם לשאלות הבחינה, יש להשתמש בכל הידע התיאורטי אשר צברתם במהלך הלימודים לתואר הראשון והשני.
4. לצורכי ההמחשה של הדיון התיאורטי, נא הביאו דוגמאות מהטקסטים הספרותיים הרלוונטיים. תתבקשו להדגים את דבריכם על פי טקסטים "קנוניים" או טקסטים שנלמדו בקורסים שבהם השתתפתם. במידה ויש בדעתכם להתבסס על טקסטים אחרים יהיה עליכם לשוחח תחילה עם יועץ הבחינה.
5. התייחסו לטקסטים התיאורטיים הרלוונטיים לנושא הנבחר מתוך הרשימה הביבליוגרפית לדלקמן. נא התייחסו באופן מפורט לפחות לטקסט אחד משתי הקבוצות.

6. נוסף על המאמרים הללו, מותר להתייחס לכל חומר תיאורטי, הרלוונטי לנושא. במקרים אלה, נא ציינו את המקורות באופן מדויק.
7. לשאלות נוספות, נא לפנות לד"ר דניס סובולב, חדר 1802.

ביבליוגרפיה מומלצת

קבוצה א'. מאפלטון ל"מדע הספרות"

1. אפלטון. *המדינה*. כתבי אפלטון. ירושלים: שוקן, 1955-1967. כרך ב'. ספר י – עמ' 537-558.
2. אריסטו. *פואטיקה*. ירושלים: הוצאת ספרים ע"ש י"ל מאגנס, 2003.
3. זיגמונד פרויד. "משורר והזיה". *כתבי זיגמונד פרויד* כרך ב'. עמ' 9-1.
4. זיגמונד פרויד. "תרבות בלא-נחת". *כתבי זיגמונד פרויד* כרך ה'. עמ' 183-118.
5. אריך אוארבך. "צלקתו של אודיסאוס". בתוך *ספרו מימינו*. ירושלים, תשי"ח. עמ' 19-3.
6. ת.ס. אליוט. "מסורת וכשרון אישי". *מבחר מסות אנגליות*. תל-אביב: הקיבוץ המאוחד, 1982. עמ' 70-63.
7. W.K. Wimsatt. "The Concrete Universal", *The Verbal Icon*, University of Kentucky Press, 1954. pp.69-83.
8. Victor Shklovsky. "Art as Technique". *Russian Formalist Criticism: Four Essays*. Lincoln: University of Nebraska Press, 1965. pp.3-24.
9. בנימין הרשובסקי. "האם יש לצלילים משמעות?". *הספרות* 1 (2 1968), 1968. עמ' 420-410.
10. רומן יקובסון. "בלשנות ופואטיקה". *שדה ומסגרת, מסות בתיאוריה של ספרות ומשמעות*. ירושלים, תל-אביב: המכון הישראלי לפואטיקה וסמיוטיקה ע"ש פורטר, 2000. עמ' 164-138.

11. Vladimir Propp *Morphology of the Folktale*, Chapters 2 and 3. In *Morphology of the Folktale*. Austin: University of Texas Press, 1968.

קבוצה ב'. תיאוריה ספרותית בת-זמננו

1. מיכאיל באחטין. *הדיבר ברומן*, תל-אביב, 989. עמ' 65-134.
2. יאן מוקזיובסקי. *פונקציה, נורמה וערך אסתטיים כעובדה חברתית*. תל-אביב, 1983. עמ' 7-53.
3. רולן ברט. "מבוא לניתוח הסטרוקטורלי של הסיפורים"; IMAGE 001092436
4. רולן ברט. "מות המחבר". *מות המחבר / רולאן בארת. מהו מחבר? / מישל פוקו*. תל-אביב : רסלינג, 2005. עמ' 7-18.
5. שלומית רמון-קין. "סיפור המעשה: אירועים". בתוך *ספרה הפואטיקה של הסיפורת בימינו*. ספרית פועלים, 1985.
6. וולפגנג איזר. "אי מוגדרות ותגובתו של הקורא בסיפורת למבנה המשיכה בטקסט הספרותי". *הספרות 21* (אוקטובר 1975).
7. מישל פוקו. "מה זה מחבר?". *מות המחבר / רולאן בארת. מהו מחבר? / מישל פוקו*. תל-אביב : רסלינג, 2005. עמ' 19-77.
8. וולטר בנימין. "על מושג ההיסטוריה". בתוך *ספרו הרהורים. מבחר כתבים*. כרך ב'. תל-אביב : הקיבוץ המאוחד, תשנ"ב-תשנ"ו, 1992-1996. עמ' 309-318.
9. הרברט מרקוזה. *האדם החד-ממדי: מסה על השיחרור*, מרחביה: ספרית פועלים, 1970. עמ' 62-74.
10. לואי אלטוסר. "על האידיאולוגיה". *על האידיאולוגיה*, תל-אביב: רסלינג, 2003. עמ' 23-60.
11. איליין שוואלטר. 'ביקורת פמיניסטית בשממה". *ללמוד פמיניזם: מקראה*. הוצאת הקיבוץ המאוחד, 2006. עמ' 275-246.